

LAUREA AMMATTIKORKEAKOULU**Kohtaamistaiteen erikoistumisopinnot (Laurea Tikkurila, sote), SXV810KE**

		1. vuosi	2. vuosi
OP	OPINNOT	15	15
V005	KOHTAAMISTAITEET		
01219	Oppimaan oppiminen	2	
01220	Taidetoiminta, ryhmä ja ohjaajuus	5	
01221	Toiminta asiakasympäristöissä	5	
V0009	Kohtaamistaiteen vaihtoehtoiset asiakasympäristöt	3	5
01222	Kehittämistehtävä		10
		15	15

V005 KOHTAAMISTAITEET, 30 op

Kuvaus:

Kohtaamistaiteen erikoistumisopinnot tavoitteena on, että opiskelija syventää osaamistaan taidelähtöisen toiminnan soveltamisessa yksilön, ryhmien ja yhteisöjen hyvinvoinnin ylläpitämisessä ja edistämässä sekä yksilön ja ryhmien kuntouttamisessa. Opiskelija tuottaa uutta tietoa ja näkökulmaa kohtaamistaiteen soveltamisessa sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalle sekä kulttuuritoimintaan ja erityisesti näiden erilaisiin yhteistyömuotoihin (hankkeet, projektit). Opiskelija kehittää hyviä käytäntöjä kohtaamistaiteen soveltamisessa eri asiakasryhmien kanssa. Opiskelija vaikuttaa yhteiskunnassa taidelähtöisen toiminnan ja luovuuden arvostamisen edistämiseen sekä taidelähtöisen toiminnan toteuttamiseen työelämässä.

Tavoitteet jakautuvat edelleen ydinosaamisen alueisiin ja opetussuunnitelma rakentuu ammatillisista opintojaksoista ja yleisistä kompetensseista. Yleisillä kompetensseilla tarkoitetaan tulevaisuuden työelämässä tarvittavaa yhteistä osaamista. Kompetenssi voidaan määritellä yksilölliseksi ominaisuudeksi, joka selittää onnistumista työtehtävissä ja työtilanteissa. Kompetenssit voivat olla luonteenpiirteitä, minäkäsityksiä, arvoja, tietämystä tai käytännön taitoja, mitä tahansa yksilöllisiä ominaisuuksia, joita voidaan mitata ja siten erottaa selkeästi hyvät ja keskitason suoriutujat (Ruohotie, Honka, 2003.) Kohtaamistaiteen erikoistumisopinnoissa yleiset ammatilliset kompetenssit kytkeytyvät tiiviisti opintojaksoihin. Opiskelija kehittää tässä oppimisympäristössä vaihtelevaa kansainvälisyysosaamistaan, verkostotyötaitojaan, reflektio-osaamistaan ja eettistä osaamistaan sekä innovaatioosaamistaan.

Sellaiset käsitteet kuin kompetenssi, taito, kvalifikaatio, kapasiteetti, tehokkuus ja taitavuus ovat sidoksissa toisiinsa. Ne ovat tiedon, käyttäytymisen, asenteiden ja arvojen sekoitus ja ne kaikki viittaavat jonkin taidon hallintaan: taitoon oppia jotain, tehdä jotakin tai yltää johonkin tavoitteeseen. Ne ovat myös yhteydessä luovuuteen, innovatiivisuuteen, joustavuuteen, kestävyYTEEN ja tarkkuuteen/täsmällisyyteen (Ruohotie, Honka, 2003). Vahva ammatillinen osaaminen perustuu aina myös erityisiin kompetensseihin.

Ruohotie (2002, 2005) on esittänyt kompetenssijäsentelyn, jonka tarkoitus on osoittaa asiantuntijan taitoprofiili. Asiantuntijan taitoprofiilissa on kolme pääluokkaa: 1) ammatillisuusspesifit tiedot ja taidot, 2) yleiset työelämävalmiudet ja 3) ammatillista kehittymistä edistävät itsesäätelyvalmiudet.

Ammattispesifit tiedot ja taidot kytkeytyvät Kohtaamistaiteen erikoistumisopinnoissa taidelähtöisen ryhmäprosessin tavoitteellisen suunnittelun, ohjauksen ja arvioinnin osaamiseen. Yleiset työelämävalmiudet jakautuvat Ruohotien mukaan oman toiminnan hallintaan, kommunikaatiotaitoon, ihmisten ja tehtävien johtamiseen ja innovatiivisuuden ja muutosten johtamiseen. Näitä valmiuksia Kohtaamistaiteen erikoistumisopinnoissa opitaan hankemuotoisessa tutkimuspohjaisessa oppimisympäristössä.

01219 Oppimaan oppiminen, 2 op

Opiskelija osaa:

- laatia henkilökohtaisen oppimissuunnitelman, joka sisältää realistiset oman oppimisen tavoitteet ja arvioida oppimissuunnitelman toteutumista
- toimia itsenäisesti ja pienryhmissä ja jakaa osaamistaan muille
- toimia Laurea-ammattikorkeakoulun oppimisympäristössä (Kirjasto, Optima)
- hyödyntää hankkimaansa tietoa arjessa ja käytännön työskentelyssä

Opintojakson sisältö:

- Henkilökohtainen oppimissuunnitelma
- Tiedon haku, tiedon kriittinen arviointi ja tutkitun tiedon käyttö.
- Ryhmäprosesseihin ja -ilmiöihin perehtyminen

01220 Taidetoiminta, ryhmä ja ohjaajuus, 5 op

Opiskelija osaa:

- nauttia kuvan tekemisestä ja hahmottaa kuvan syntyyn vaikuttavat tekijät
- käyttää Kohtaamistaiteen arviointikansioita
- havainnoida ja analysoida toiminnallisen ryhmän perusilmiöitä

Opintojakson sisältö:

- Työpajamuotoinen taideprosessiin perehtyminen omakohtaisen tekemisen kautta
- Ryhmäilmiöitä käsittelevän oppimistehtävän tekeminen
- Kansiotyöskentelyyn perehtyminen luentojen ja oppimistehtävien kautta

01221 Toiminta asiakasympäristöissä, 5 op**Opiskelija osaa:**

- suunnitella, ohjata ja arvioida tavoitteellista ryhmämuotoista taidetoimintaa
- valjastaa työnohjauksen oman ammatillisen kehittymisensä ja oman työssä jaksamisensa välineeksi

Opintojakson sisältö:

- Kohtaamistaidekokoonnutumiskertojen suunnittelu ja ohjaus asiakasryhmälle
- Toiminnan refleктоiva raportointi arviointikansioiden aineiston pohjalta
- Työnohjauskokoonnutumisiin osallistuminen

V0009 Kohtaamistaiteen vaihtoehtoiset asiakasympäristöt, 8 op**Opiskelija osaa:**

- hyödyntää erilaisia työmenetelmiä Kohtaamistaidetoiminnan teoreettisessa jäsentämisessä ja käytännön ohjaamistoiminnassa
- soveltaa Kohtaamistaiteen periaatteita valitsemaansa asiakasympäristöön

Opintojakson sisältö:

Sisällöt jakautuvat kahden pääotsikon alle:

- 1) asiakas- ja perhelähtöiset kohtaamistaiteen työmenetelmät ja 2) ryhmä- ja yhteisökeskeiset kohtaamistaiteen työmenetelmät, moniammatillinen verkostotyö

Opintojakson kuvaus:

- 1) asiakas- ja perhelähtöiset kohtaamistaiteen työmenetelmät

Asiakas ja perhelähtöisessä hyvinvoinnin edistämisessä kohtaamistaiteen työmenetelmistä korostuvat dialoginen, narratiivinen ja yhteistoiminnallinen näkökulma sekä asiakkaan, perheen ja omaisten (läheisten) oma näkemys voimavaroistaan ja luovuudestaan sekä heidän voimaantumisen.

Vuorovaikutusosaaminen on hyvin laaja erikoisosaamisen alue, jota tutkii eniten sosiaalipsykologian tieteenala. Vuorovaikutusosaaminen käsittää kaikki kommunikoinnin ja suhteiden luomisen taidot. Dialogisuus on keskeinen käsite vuorovaikutusosaamisen arvioinnissa. (Mönkkönen, 20007.) Dialogi alkaa oman itsensä ja omien reaktioiden kuuntelusta. Pyrittäessä dialogiseen suhteeseen työntekijän tulee tietoisesti kiinnittää huomiota siihen, mitä vuorovaikutuksessa tapahtuu ja miten se etenee. (Mönkkönen, 2007)

Narratiivinen lähestymistapa mahdollistaa ihmisen omien toiveiden, asenteiden, arvojen ja pelkojen jakamisen yhteistyösuhteessa. Asiakastyössä ollaan kiinnostuneita asiakkaiden

tarinoista, asioiden merkityksistä, puhetavoista ja koko elämänkentästä, missä ihmiset toimivat. Ammatillinen työskentely tapahtuu paljolti ihmisten kertomusten pohjalta. Kuinka paljon kuullaan asiakkaan kertomusta? Miten ihmiset kertovat ja puhuvat itsestään?

Yhteistoiminnallinen työote on yhteistyötä asiakkaan, hänen omaistensa ja eri asiantuntijoiden kanssa. Kukin asiantuntija käyttää tietoperustaansa asiakkaan parhaaksi ja oman tietoperustan ja kokemuksen jakaminen muiden kanssa on väline yhteiseen ymmärrykseen saavuttamiseen, jonka tavoitteena on asiakkaan hyvinvoinnin ylläpito ja edistäminen. Yhteistoiminnallisuus asiakkaan ja ryhmän kanssa on ohjaajan ja asiakkaan tai asiakasryhmän välistä yhteistä työskentelyä esimerkiksi työpajoissa, seminaareissa tai moniammatillisissa yhteistyöryhmissä.

2) ryhmä- ja yhteisökeskeiset kohtaamistaitteen työmenetelmät, moniammatillinen verkostotyö

Yhteisöllisyyttä tavoiteltaessa on pyrittävä sellaiseen sosiaaliseen kanssakäymiseen, jonka avulla muokataan yhteisöjen yhteisiä arvoja ja mielihaluja yhteisen prosessin avulla.

Sosiokulttuurisen innostamisen kautta pyritään saavuttamaan yksilötason kautta vielä suurempaa yhteiskunnallista tavoitetta. Yhteiskunnasta pyritään luomaan parempi, tasa-arvoisempi ja tiedostavampi kokonaisuus, johon on mahdollista liittyä juuri yksilön osallistumisen kautta.

Kulttuurisen demokratian tavoitteeseen pyrkiminen tekee innostamisen pedagogiikasta kasvatuksellista toimintaa, jolla pyritään jo olemassa olevan todellisuuden parantamiseen (Kurki, 2006).

Sosiaalinen muutos syntyy osallisuudesta. Yhteisökeskeisissä työmenetelmissä korostuvat toiminnalliset työpajat ja seminaarit, joiden tarkoituksena on ryhmän yhteen tuominen ja yhteisön synnyn edellytysten luominen. Jaettu asiantuntijuus, esim. yhteiset verkkosivut voivat myös toimia yhteisöjen luomisen ja ylläpidon välineinä.

Ryhmän merkitys kohtaamistaitteen työvälineenä on keskeinen. Kohtaamistaitteen toiminta perustuu suljettujen ja tavoitteellisten ryhmien työskentelyyn, jossa ryhmän ohjaamiseen liittyvät työ

01222 Kehittämistehtävä, 10 op

Opiskelija osaa:

- toimia tutkimus- ja kehitystyön vaihtelevissa ympäristöissä
- toimia vastuullisena innovoijana oman alansa työympäristöissä
- ottaa kantaa yhteiskunnallisiin epäkohtiin oman alansa näkökulmasta

Opintojakson sisältö:

- Kehittämistehtävän toteuttaminen ykin, parin kanssa tai pienryhmänä
- Kehittämistehtävän esittely yhteisessä seminaarissa ja/tai julkaisutoiminnan puitteissa
- Rakentavan suullisen ja kirjallisen palautteen antaminen kanssaoppijoille seminaarityöskentelyn yhtenä osana sekä yhteiseen tutkimus- ja kehitys sekä innovaatiokeskusteluun osallistuminen